

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

06 Aralık 2019

Sayı : 30824082/610- 289132

.../.../2019

Konu : Yazılı soru önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

-Liste (6 Adet- 6 Sayfa)

-Cevap yazısı (57Adet, 90 Sayfa)

7/18218 GK 101	7/20649 GK 36
7/19280 GK 101	7/20759 GK 37
7/19558 GK 108	7/18827 GK 101
7/12302 GK 143	7/10310 GK 123
7/20437 GK 36	7/20760 GK 37
7/12305 GK 143	7/21202 GK 46
7/12739 GK 145	7/13542 GK 19
7/13691 GK 10	7/15516 GK 45
7/14179 GK 11	7/19665 GK 29
7/15134 GK 11	7/15970 GK 55
7/15136 GK 11	7/10013 GK 108
7/18287 GK 12	7/16442 GK 12
7/18971 GK 21	7/16229 GK 12
7/19350 GK 25	7/16756 GK 12
7/19656 GK 29	7/16758 GK 12

7/18292 GK 12	7/20436 GK 36
7/20434 GK 36	7/12505 GK 143
7/12504 GK 143	7/20440 GK 36
7/20435 GK 36	7/11508 GK 135
7/12509 GK 143	7/20909 GK 41
7/19445 GK 25	7/14642 GK 11
7/19526 GK 28	7/14719 GK 11
7/19527 GK 28	7/19218 GK 21
7/19843 GK 31	7/21060 GK 43
7/20766 GK 37	7/20653 GK 36
7/19446 GK 25	7/19531 GK 28
7/19528 GK 28	7/19533 GK 28
7/19449 GK 25	7/19838 GK 31
7/19534 GK 28	7/20038 GK 31
7/19536 GK 28	
7/19844 GK 31	
7/19845 GK 31	
7/20039 GK 31	
7/20768 GK 37	

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

715970 GK 55

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN HASAN KALYONCU'NUN
TBMM 7/5970 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

İzmir'in Gaziemir İlçesinde 1940 yılında kurulan döküm fabrikası 70 yıl boyunca külçe kurşun imal etmiştir. Bu geçen 70 yılda çevresi tamamen yerleşim birimi durumuna gelmiştir. Daha sonra fabrika Torbalı'ya taşınmıştır. Ancak, bulunduğu alana gömülen atıklar halen bölgede bulunmakta ve radyoaktivite kirliliğine sebep olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, bölgede yaşayanlar nefes darlığı, öksürük, astım ve bronşit gibi hastalık şikayetleri artmıştır.

Bu çerçevede;

1) Gaziemir İlçesinde fabrikanın kurşun üretimiyle oluşan ve toprağa gömülen radyoaktif atıkları temizlemeyi düşünüyor musunuz? Bununla ilgili bir çalışmanız var mı? Son durum nedir?

2) Zehir saçan toprakların ıslahı düşünülmekte midir?

3) Eğer temizlik çalışmaları var ise ne zaman sonuçlandırılacaktır?

CEVAP:

İzmir Valiliğinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzden alınan bilgilere göre;

İzmir İli, Gaziemir İlçesinde, 1940 yılında (2000 yılında vefat eden) Hasan Yavaş tarafından kurulan ve işletilen Aslan Avcı Döküm San. ve Tic. A.Ş. 'de atık akümülatörden kurşun geri kazanımı ve kurşun hurdası da kullanılarak rafine edilmiş kurşun üretimi yapılmış ve işletme 2010 yılında faaliyetine son vermiştir. Yıldırım Mustafa IRVANA (Aslan Kurşun San. ve Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Eski Üyesi) tarafından İzmir Valiliğine verilen şikayet dilekçesinde, işletme arazisine cüruf gömüldüğü bildirilmiştir. 2007 yılında yapılan çalışmalar sonucunda şikayete konu atıkların arazi sahasına gömülü olduğu tespit edilmiş ve alınan numune sonuçlarına göre atığın niteliği tehlikeli olarak belirlenmiştir.

Söz konusu atıklar için Türk Ceza Kanununun 181nci maddesine göre "çevreyi kasten kirliletmek" suçundan İzmir Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuş, "atığın yönetmelik hükümlerine aykırı bertaraf" edilmesi nedeniyle 321.000 TL. idari para cezası uygulanmıştır.

İş bu atıklarda; 2008 yılında radyoaktivite tespit edilmesi sonrasında, konuya ilişkin yetki ve sorumluluk Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'na geçmiştir. Fabrika sahasında TAEK tarafından 12-15/10/2010 tarihlerinde inceleme yapıldığı, radyoaktif kaynak olarak Europium 152 tespit edildiği bildirilmiştir. Fabrika sahasının Aslan Avcı Döküm San. ve Tic. A.Ş. tarafından (TAEK talimatı doğrultusunda) 10.200 (on bin iki yüz) ton toprakla örtülmesi sağlanmıştır. Ayrıca, sahada depolanan atıkların yer altı suyunda ve toprakta neden olduğu ağır metal kirliliği nedeniyle 5.079.900 TL (Beş milyon yetmiş dokuz bin dokuz yüz Türk Lirası) idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca, konuyla ilgili olarak, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur. Temizleme çalışmalarına yönelik olarak, Turanlar A.Ş. 'ye Valilik tarafından ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmiş ve akabinde sahada çalışma başlatılmıştır. İşletmede radyoaktif atıklardan ayrıştırılmış yaklaşık 80 ton tehlikeli nitelikte atık Süreko firmasına gönderilmiş ve bunun yanı sıra 10.380 kg radyoaktif atık da TAEK (RAY Birimi) gözetiminde sahadan alınarak bertaraf için gönderilmiştir. İzmir 2. İdare Mahkemesi tarafından alınan 26.02.2015 tarih ve 2015/85 Esas Numaralı Karar ile ÇED Gerekli Değildir kararının iptaline hükmedilmiş ve üniteler mühürlenmiştir.

Bu bağlamda, 2872 sayılı Çevre Kanununun “İlkeler” başlıklı 3. maddesi (j) bendinde yer alan, 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununa göre; sözü edilen hususlar “TAEK tarafından yürütülür.” hükmü ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerde de “radyoaktif atıklar” yönetmelik kapsamı dışında olması nedeniyle, bahse konu atıklar; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı (TAEK) tarafından kontrol edilmeye başlanmış olup, sonrasındaki tüm iş ve işlemler de TAEK talimatları doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla, sahadaki radyoaktif kirlilik ve temizleme çalışmalarının Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun sorumluluk alanında bulunmaktadır.